

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИ

23.04.2019

Предмет: Препораки на Националната федерација на фармери во делот на измените на Законот за земјоделско земјиште објавен на Единствениот национален електронски регистар на прописи на Република Северна Македонија

Согласно објавените измени на Законот за земјоделско земјиште на Единствениот национален електронски регистар на прописи на Република Северна Македонија (ЕНЕР), Националната Федерација на фармери во изминатиот период ги разгледа, измените и Ви доставува предлози и забелешки во врска со измените на Законот за земјоделско земјиште.

На самиот почеток сакаме да истакнеме дека овој Закон е посебно значаен за развојот на земјоделството и треба да се насочи кон зачувување на земјоделското земјиште, бидејќи во последните години голем процент на земјоделско плодно земјиште е пренаменето во градежно земјиште.

Една од причините зошто е направена пренамената е затоа што почнаа да се градат индустриски зони пред неколку години и тоа во рурални средини, што реално и не вродија со голем плод и во делот на вработувањето и во делот на давање на живот на руралните средини и посебно во делот намалување на миграцијата.

Би сакале да ви потенцираме дека легализацијата е управна постапка која се спроведува согласно два закони и тоа: Закон за постапување со бесправно изградени објекти и Закон за земјоделско земјиште.

Согласно Закон за постапување со бесправно изградени објекти се дава можност за објекти изградени во и надвор од плански опфат и дополнително се дава можност за легализација на објекти за примарна обработка на земјоделски производи (освен настрешници и објекти за времено сместување) согласно Закон за земјоделско земјиште кои се изградени на градежно земјиште. Роковите за поднесувања на барање согласно измени и дополнувања на Законот за постапување со бесправно изградени објекти се продолжуваа неколку пати до сега се со цел сите иматели на бесправно изградени објекти да може да поднесат барање и да си ги легализираат објектите. Последното продолжување на рокот траеше од 01.01.2018 – 31.12.2018 година.

Понатаму легализација е управна постапка која се спроведува и согласно Закон за земјоделско земјиште за легализација или потврдување на помошен објект, оранжерии и објекти за примарна обработка на земјоделски производи кои се бесправно изградени на земјоделско земјиште. За жал рокот за поднесување на барање за потврдување на помошен објект, оранжерии и објекти за примарна обработка на земјоделски производи беше продолжен само еднаш и тоа последен

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИ

пат во 2014 година. Имајќи во предвид дека согласно податоци од терен дури 10% од регистрирани земјоделци не биле навремено информирани и го испуштиле рокот и немаат поднесно барање, се согледува реалната потреба за имени и дополнување на Законот за земјоделско земјиште.

Другата последица од неподнесени барања за легализација на земјоделско земјиште која исто така е загрижувачка е тоа што земјоделците поради истекот на рокот за легализација на бесправно изградени објекти на земјоделско земјиште (го пренаменуваат земјиштето во градежно за да можат да ги легализираат своите помошни објекти согласно Законот за постапување на бесправно изградени објекти.

Во Националната федерација на фармери според нашата евиденција која ја водиме околу 150 фармери во изминатите 3 година изразија жалење и побараа помош за легализација на објекти на земјоделско земјиште, каде што сеуште се отворени постапки и тие процеси не се решени.

Во таа насока предлагаме и бараме да се направат измени и дополнувања во Законот за земјоделско земјиште со тоа што повторно ќе се даде можност да се поднесуваат нови барања за постапката за потврдување на помошен објект, оранжерији и објекти за примарна обработка на земјоделски производи бесправно изградени на земјоделско земјиште .

Од друга страна дел од веќе започнати постапки за легализација на земјоделско земјиште не се завршени бидејќи согласно Закон за земјоделско земјиште во делот потребна документација доколку земјиштето на кое е изграден бесправниот објект е на РСМ потребно е да се дополни барањето со договор за закуп или користење на земјоделско земјиште во сопственост на РСМ.

Во Законот за земјоделско земјиште во делот потребна документација се наведува дека доколку пак барателот нема склучено договор за закуп, барателот е должен да поднесе барање согласно Закон за земјоделско земјиште за доделување на користење на земјиштето на кое е изграден бесправниот помошен објект, оранжерија или објект за примарна обработка на земјоделски производи и за тоа да достави доказ.

Но, согласно одредбите од Законот за земјоделско земјиште (333) кои се однесуваат на потврдување на бесправните објекти изградени на земјоделско земјиште, одобрение за потврдување на бесправен објект на земјоделско земјиште се издава кога бесправниот објект или оранжерија е изграден на земјиште на кое барателот има право на сопственост или право на користење или

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИ

на земјиште сопственост на државата или на земјиште за кое барателот има склучено договор за долготраен закуп со сопственикот на земјиштето.

Согласно 333 (член 23 став 1 и 3) потребно е да биде донесено одобрение за потврдување на бесправен објект след што во законски предвиден рок се пристапува кон склучување на договор и давање на земјиште под закуп од страна на Министерството за земјоделство, водостопанство и шумарство по претходно добиена согласност од Влада.

Во таа насока предлагаме надзор и динамизирање на постапките за легализација за објекти изградени на земјоделско земјиште сопственост на РСМ и надзор над постапување по барања од баратели за легализација кои имаат поднесено барање за доделување на државно земјиште за користење .

Националната федерација на фармери смета дека со обновување на постапката за потврдување на објекти и оранжерији бесправно изградени на земјоделско земјиште ќе се овозможи зачувување на земјоделското земјиште, решавање на проблемот со легализацијата која е во интерес на земјоделците, поголема искористеност на ИПАРД програмата каде што се бара објектите и оранжериите на земјоделското земјиште да се легализирани и поттикнување на решавање на имотно – правните односи кои воедно се една од пречките за окрупнување на земјоделеските површини.

Националната федерација на фармери во член 19 во ставот 2, каде што со измените се додаваат два нови става три и четири, бара да не се ограничува возраста на апликантот до 40 години за државно земјоделско земјиште, бидејќи со тоа се оневозможува остварување на правата на лицата работно активни над 40 години да можат да аплицираат и да учествуваат на огласите за државно земјиште. На овој начин се прави дискриминација според возраста што не е во согласност ниту со Уставот на Република Северна Македонија, ниту со Декларацијата на ООН за човекови права и слободи, ниту со новиот закон за спречување на дискриминација донесен во март 2019 од страна на Собранието на Република Северна Македонија.

Со предложените измени на Законот за земјоделско земјиште во членот 21 се додаваат два нови става 5 и 6, кои гласат: „На членовите на комисијата им следува надоместок во висина на една просечна нето плата исплатена во Република Македонија. Годишниот надоместок од став 5 на овој член се исплаќа со решение на министерот.“ **Сакаме да добиеме информација зошто ваквата промена е направена и која е целта.**

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИ

Во насока на јакнење на развојот на задругарството во земјоделството сметаме дека треба да се направат измени во овој закон со тоа што ќе се овозможи и земјоделските задруги да аплицираат на огласите за добивање на државно земјоделско земјиште. За таа цел треба да се направат измени во член 24 став 1 и 2 каде е регулирано правото за учество на огласот и поднесување на понуди. Воедно тоа е дадено и како препорака од страна на Националната конвенција на ЕУ за Република Северна Македонија каде што учествува и МЗШВ во која што се вели дека за развој и јакнење на на земјоделското задругарство на земјоделските задруги треба да им се овозможи приоритет за користење на државно земјоделско земјиште.

Во членовите 25 а и 26 б се потенцира дека во документација која треба да ја достават понудувачите треба да има и геодетски елаборат изработен од овластен геодет или трговско друштво за геодетски работи. Националната федерација на фармери бара измена на овие членови со тоа што геодетски елаборат да се достави од понудувачот, кој ќе биде избран од страна на Комисијата како најповолен понудувач врз основа на критериумите од член 27 и елаборатот да биде доставен пред склучување на договор за користење на земјоделското земјиште во државна сопственост.

На ваков начин пред се се избегнуваат беспотребните трошоците за правење на елаборати (најефтините елаборати изнесуваат 100 евра), за кои што не се знае дали ќе бидат реализирани и тоа во некои случаи за 1 парцела ќе се прават повеќе елаборати, како потребен документ за апликација за кои што не се знае дали апликантите ќе го добијат земјоделско земјиште кое е по државна сопственост.

Во истоимениот Закон да се регулира и динамизира процесот на излагање по службена должност на земјоделското земјиште и да се запишат титулари на сопственост во Агенцијата за катастар на недвижности, бидејќи според последните јавно достапни податоци процесот не е завршен и постојат уште катастарски парцели во Регистарот на неизложено земјоделско земјиште при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Она што го поздравуваме од предложените измени од Законот за земјоделско земјиште, се направените измени во членот 51-а и 51 –б со кое се овозможува на земјоделското земјиште да се градат објекти за промоција и продажба на земјоделски производи преку рурален туризам и измените во член 18 со кои се овозможува и пчеларите да аплицираат за земјоделско земјиште за поставување на своите пчелни семејства.

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИ

Национална Федерација на Фармери смета дека на измените на Законот за земјоделско земјиште треба да им претходи правна анализа за да не се во колизија со други закони и да се усогласени со Стратегијата за земјоделство и рурален развој.

Со почит,
Националната
федерација на фармери